

Minister tilbageholdt central regnefejl for Folketinget i månedsvis

Sine Riis Lund

Andreas Arp

Morten Øyen

| 18. december 2019 kl. 21:38 |

Fødevareminister Mogens Jensen (S) fik i slutningen af august besked om regnefejlen fra Aarhus Universitet, der betyder, at udledningen af drivhusgasser fra landbruget i mange år er blevet undervurderet. (Foto: Liselotte Sabroe/Ritzau Scanpix)

KLIMA: Selvom fødevareminister Mogens Jensen (S) i månedsvis kendte til regnefejl om landbrugets udslip af drivhusgasser, blev oplysningerne tilbageholdt trods klimaforhandlinger. "Stærkt kritisabelt," lyder det.

Fødevareminister Mogens Jensen (S) har siden 29. august kendt til den regnefejl, der betyder, at Danmark i årevis har undervurderet udledningen af drivhusgasser fra landbruget.

Alligevel blev det besluttet, at Folketinget ikke skulle orienteres.

Det viser en række interne mailkorrespondancer, notater og ministerorienteringer, som Altinget har fået aktindsigt i.

"Det er departementets beslutning ikke at orientere Folketinget," skriver en embedsmand i Landbrugsstyrelsen eksempelvis i en mail til styrelsens direktionssekretariat 5. september.

CITAT

Ministeren har i den grad svigtet sit ansvar over for Folketinget i den her sag.

Mette Abildgaard Politisk ordfører, Konservative

TEMA: REGNEFEJL BELASTER KLIMAET

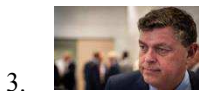
Internt ministernotat sår tvivl om effekten af klimatiltag på finansloven

20. december 2019

Aarhus Universitet fjernede afsløring af regnefejl fra hjemmeside

19. december 2019

Minister skal i samråd efter nølen med regnefejl

19. december 2019

Partier kræver svar fra minister efter tilbageholdt regnefejl

19. december 2019

Minister tilbageholdt central regnefejl for Folketinget i månedsvis

18. december 2019

Desuden forbereder departementet i september et notat til ministeren om sagen, men anbefaler ministeren ikke at gå i pressen med regnefejlen.

Regnefejlen betyder, at det bliver sværere for Danmark at nå sit mål om at blive klimaneutral, men det får offentligheden først kendskab til, da Radikales miljø- og fødevareordfører Zenia Stampe 20. november på [Facebook](#) gør opmærksom på fejlen.

Ifølge Zenia Stampe bliver fagordførerne først orienteret om fejlen få dage før opslaget på Facebook under et møde om udtagning af lavbundsjord. Under de på det tidspunkt igangværende forhandlinger om finansloven var netop udtag af lavbundsjord centralt, mens forhandlingerne om en ny klimalov også havde landbrugets klimaindsats på bordet. Begge forhandlinger havde da været i gang i mange uger.

"Regeringen skylder en forklaring på, hvorfor de vælger først at informere os i november, når de i flere måneder har vidst, at denne her viden kan have ret vidtrækkende konsekvenser for vores arbejde med klima," siger Zenia Stampe.

Hun bakkes op af Enhedslisten, Venstre og Konservative, der kritiserer Mogens Jensen for at tilbageholde oplysningen.

Konservatives politiske ordfører, Mette Abildgaard, kalder det "uærligt", at Folketinget ikke er blevet orienteret, og mener, det er med til at svække tilliden til ministeren og ministeriet.

"Ministeren har i den grad svigtet sit ansvar over for Folketinget i den her sag. Som minister er det vigtigste hensyn det parlamentariske samarbejde med Folketinget og at holde Folketinget og ordførerne orienteret om de sager, der har betydning på ens område", siger Abildgaard.

En betydelig fejl

Regnefejlen er begået af Aarhus Universitet og blev opdaget tilbage i august af Landbrugsstyrelsen. Den handler om de såkaldte lavbundsjord, som belaster klimaet, når de bliver dyrket og drænet.

Hidtil har opgørelser vist, at jordene udgjorde omkring 108.000 hektar, men fejlen betyder, at det reelle areal er 171.000 hektar. De forkerte opgørelser har været anvendt siden 2011.

I et svar til Folketinget oplyste ministeren tirsdag, at regnefejlen betyder, at udledningen fra landbruget stiger med 1,6 millioner ton drivhusgasser. Det fremgår af Altingets aktindsigt, at ministeriet har været bekendt med samme tal siden oktober.

De 1,6 millioner ton svarer til 3,2 procent af Danmarks samlede drivhusgasudledninger. Til sammenligning vurderer Finansministeriet, at initiativerne i finansloven for 2020 –

der er blevet kaldt den grønneste nogensinde – kun reducerer udledningerne med 0,5 millioner ton.

"Der er ikke tale om en lille regnefejl, som rykker et lille komma. Der er tale om en betydelig regnefejl, som har ret store konsekvenser – for eksempel i forhold til at nå den aftale, vi lige har lavet om klimaloven," siger Mette Abildgaard, der deltog i forhandlinger om klimaloven for Konservative.

"Det havde været yderst relevant at lade en sådan viden tilgå offentligheden, når vi sidder i dybe forhandlinger," tilføjer hun.

"Det bliver et ufuldstændigt grundlag, man i virkeligheden både forhandler klimalov og finanslov på, fordi problemet med landbrugets udledning viser sig at være endnu større end antaget," lyder det fra Zenia Stampe.

V og EL: Kritisabelt

Den manglende orientering vækker også kritik fra Enhedslisten, der i forhandlingsforløbet om finansloven havde udtagning af lavbundsjerne som en af partiets hovedprioriteter.

"Vi skal have korrekte informationer, når vi skal lave indsatser. Derfor kan jeg slet ikke forstå, at man holder den slags oplysninger tilbage for politikere," siger fødevareordfører Søren Egge Rasmussen (EL).

Han kalder forløbet for kritisabelt.

"Man underminerer også en tillid til systemet, og det mener jeg er skadeligt for demokratiet," siger han.

Venstres fødevareordfører, Erling Bonnesen, kalder det ligeledes for "stærkt kritisabelt".

"Diskussionerne bliver taget med udgangspunkt i et ufuldstændigt grundlag. Det er ikke tilfredsstillende, og vi må forvente, at ministeren nu træder frem og kommer med en redegørelse af, hvad årsagen er," siger Erling Bonnesen.

Venstre-ordføreren mener desuden, at det er ministerens ansvar, uanset hvad embedsværket har anbefalet, at orientere Folketinget.

Ministerium: Flere brikker skulle på plads

Altinget har bedt fødevareministeren om en kommentar, men det er Miljø- og Fødevareministeriet, der er vendt tilbage med svar. I en mail forklarer ministeriet, at det var vurderingen, at "Aarhus Universitet skulle have lov til at komme til bunds i fejlen og offentliggøre og forklare den, inden Folketinget blev orienteret".

"Det er klart, at når ministeriet opdager regnefejl som denne, så er det i Miljø- og Fødevarerministeriets interesse, at fejlen hurtigst muligt bliver offentliggjort og udbedret," skriver Miljø- og Fødevarerministeriet.

Ministeriet påpeger, at fejlen blev fundet i en publikation fra Aarhus Universitet, som ikke tidligere var fremsendt til Folketinget, og at man fandt det vigtigt, at Landbrugsstyrelsen havde mulighed for at stille spørgsmål til fejlen, så man kunne orientere på et oplyst grundlag.

Det fremgår da også af aktindsigten, at Landbrugsstyrelsen tidligt i processen bestiller flere redegørelser fra Aarhus Universitet.

"Hvorvidt og hvornår Folketinget skal orienteres om for eksempel et justeret tal er en vurdering, departementet skal foretage. I dette tilfælde var det departementets vurdering, at det først ville være hensigtsmæssigt at orientere Folketinget, når flere brikker var på plads. Det kom de 6. december med AU's sidste redegørelse, hvorefter Folketinget blev orienteret," skriver ministeriet og understreger:

"Det betyder selvfølgelig ikke, at ministeriet har ønsket at hemmeligholde tal eller oplysninger om lavbundsarealet. Og Aarhus Universitet, som har ansvaret for fejlen, gik selv ud med nyheden om det opjusterede lavbundsareal 21. november."

Nyheden fra Aarhus Universitet kom ud dagen efter Zenia Stampes Facebook-opslag.

SAGEN KORT

Aarhus Universitet har siden 2011 lavet en fejl i opgørelsen af såkaldte lavbundslande i Danmark. Jordene er klimabelastende, når de bliver drænet og dyrket, og det samlede areal af jordene er derfor vigtigt, når udledningen af drivhusgasser fra landbruget skal måles.

I august 2019 opdager Landbrugsstyrelsen, at der er sket en regnefejl. Hidtil har man troet, at jordene udgør 108.000 hektar, men i virkeligheden udgør de i alt 171.000 hektar. Det betyder, at udledningen fra landbruget stiger med 1,6 millioner ton drivhusgasser.

Fejlen blev først offentlig kendt i slutningen af november, men en aktindsigt viser nu, at fødevarerminister Mogens Jensen (S) allerede i slutningen af august blev gjort opmærksom på regnefejlen.

TIDSLINJE

På baggrund af oplysningerne fra de mailkorrespondancer, notater og ministerorienteringer, som Altinget har fået aktindsigt i, følger her en tidslinje over forløbet.

- 12. august 2019: Landbrugsstyrelsen indkalder til møde, efter at styrelsen har opdaget en uoverensstemmelse i data fra Aarhus Universitet om udbredelsen af lavbundslande i Danmark.

- 16. august 2019: På et møde med Landbrugsstyrelsen bekræfter Aarhus Universitet, at der er en regnefejl i opgørelsen af lavbundsjord. Fejlen betyder, at det reelle areal af lavbundsjord udgør 171.000 hektar og ikke 108.000 hektar, som man hidtil har troet.
- 27. august 2019: Departementschef i Miljø- og Fødevarerministeriet Henrik Studsgaard orienteres om regnefejlen.
- 28. august 2019: Landbrugsstyrelsen bestiller en redegørelse fra Aarhus Universitet, der skal besvare, hvordan fejlen er opstået, og hvilke rapporter, analyser og notater der bygger på forkerte oplysninger som følge af fejlen.
- 29. august 2019: Fødevarerminister Mogens Jensen (S) bliver orienteret om regnefejlen og får desuden udleveret et notat i tilfælde af eventuelle spørgsmål fra pressen.
- 3. september 2019: Aarhus Universitet afleverer den første redegørelse til Landbrugsstyrelsen. Her konstateres det, at 19 publikationer og fem notater fra DCA og DCE, otte nationale emissionsopgørelser rapporteret til UNFCCC og seks basisfremskrivninger er påvirket af fejlen.
- 3. september 2019: Regeringen og støttepartierne, Enhedslisten, SF og Radikale, tager hul på forhandlingerne om en ny klimalov.
- 6. september 2019: Landbrugsstyrelsen bestiller formelt en varslet ny redegørelse fra Aarhus Universitet, der blandt andet skal beskrive fejlens konsekvenser for Danmarks nationale opgørelse af drivhusgasemissioner.
- 2. oktober 2019: Regeringen præsenterer sit forslag til finansloven for 2020.
- 21. oktober 2019: Aarhus Universitet afleverer den anden redegørelse til Landbrugsstyrelsen. Heri konkluderes det blandt andet, at regnefejlen medfører en øget udledning på 1,6 millioner ton drivhusgasser.
- 24. oktober 2019: Landbrugsstyrelsen udarbejder en ministerorientering, som Miljø- og Fødevarerministeriet modtager senest 30. oktober. I orienteringen fremgår de 1,6 millioner ton i merudledning.
- 20. november 2019: Zenia Stampe (R) offentliggør regnefejlen på Facebook, efter hun bliver orienteret om den få dage før på et møde med de øvrige fagordførere.
- 21. november 2019: Aarhus Universitet bekræfter fejlen over for Politiken og Berlingske.
- 2. december 2019: Regeringen, SF, Enhedslisten, Radikale og Alternativet bliver enige om en finanslovsaftale for 2020. Finansministeriet vurderer, at initiativerne i aftalen vil reducere drivhusgasudledningerne med 0,5 millioner ton.
- 6. december 2019: Miljø- og Fødevarerministeriet oplyser, at Aarhus Universitet afleverer sin sidste redegørelse.
- 6. december 2019: Regeringen, SF, Enhedslisten, Radikale, Alternativet, Konservative, Venstre og Dansk Folkeparti bliver enige om en aftale om en ny klimalov.
- 17. december 2019: I et svar til Folketinget oplyser fødevarerminister Mogens Jensen (S), at udledningen af klimagasser fra landbruget stiger med 1,6 millioner ton som følge af regnefejlen.

Det bliver et ufuldstændigt grundlag, man i virkeligheden både forhandler klimalov og finanslov på, fordi problemet med landbrugets udledning viser sig at være endnu større end antaget.

Zenia Stampe Miljø- og fødevarerordfører, Radikale Venstre